

Raad voor de
rechtspraak

De minister van Economische Zaken en
Klimaat
mevr. mr. drs. M.A.M. Adriaansens
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 28 september 2023
cc De minister voor Rechtsbescherming
bijlage(n)
onderwerp Advies inzake het concept wetsvoorstel Uitvoeringswet Digitale
Dienstenverordening

t (088) 361 00 00
f (088) 361 00 22
www.rechtspraak.nl

Geachte mevrouw Adriaansens,

Bij brief van 14 juli 2023, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de ‘Raad’) advies uit te brengen inzake het concept wetsvoorstel Uitvoeringswet Digitale Dienstenverordening (het ‘Wetsvoorstel’).

HET WETSVOORSTEL

Met het Wetsvoorstel wordt uitvoering gegeven aan de EU-verordening (2022/2065) betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (Digitaledienstenverordening; hierna: DSA). De DSA harmoniseert de regels die van toepassing zijn op tussenhandeldiensten, met als doel te zorgen voor een veilige, voorspelbare en betrouwbare online omgeving, waarin de verspreiding van illegale online-inhoud en de maatschappelijke risico’s die de verspreiding van desinformatie of andere inhoud met zich kunnen brengen, worden aangepakt en waarin de grondrechten doeltreffend worden beschermd en innovatie wordt vergemakkelijkt. Daartoe bevat de verordening enerzijds een kader voor de aansprakelijkheid van aanbieders van tussenhandeldiensten voor door hun gebruikers verstrekte informatie en anderzijds een aantal zorgvuldigheidsverplichtingen waar deze aanbieders aan moeten voldoen bij het verlenen van hun diensten.

De Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) wordt in het Wetsvoorstel aangewezen als digitaledienstencoördinator en als voornaamste toezichthouder op de DSA (artikelen 2.1 en 2.2 van het wetsvoorstel).

Daarnaast is de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: AP) aangewezen als toezichthouder ten aanzien van de artikelen 26, derde lid, en 28, tweede lid, van de DSA (artikel 3.2 van het wetsvoorstel). Het toezicht op de verplichtingen die alleen gelden voor de allergrootste, als zodanig aangewezen, online platformen ligt op grond van de DSA exclusief bij de Europese Commissie.

Rechtsbescherming

Tegen de handhavingsbesluiten die de ACM en de AP zullen nemen ter uitvoering van de DSA staat bezwaar en beroep open. Beroepen tegen besluiten van de ACM worden geconcentreerd bij de rechtbank Rotterdam en de hoger beroepen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Raad voor de
rechtspraak

datum 28 september 2023
pagina 2 van 5

Voor de besluiten van de AP geldt de reguliere rechtsbescherming, beroep bij de rechtbanken en hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Bij ernstige en herhaalde overtreding van de DSA, die samenhangt met strafbare feiten die het leven of de veiligheid van personen bedreigen, kan de ACM de toegang tot een tussenhandeldienst of de online-interface daarvan tijdelijk beperken. Voor de inzet van deze maatregel is een voorafgaande machtiging vereist van de rechter-commissaris die bij de rechtbank Rotterdam belast is met de behandeling van strafzaken (artikel 2.6 van het wetsvoorstel).

Partijen kunnen bij overtreding van zorgvuldigheidsverplichtingen uit de DSA door aanbieders van tussenhandeldiensten een procedure starten bij de civiele rechter. Dit kan ook in de vorm van een collectieve schadevergoedingsvordering.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

ADVIES

Binnentreding woning door AP

In artikel 3.2 van het Wetsvoorstel wordt een algemene bevoegdheid toegekend aan de AP om een woning zonder toestemming van de bewoner te betreden; daarvoor is zowel een machtiging van de AP als een machtiging van de burgemeester nodig. De Raad is van mening dat een dergelijke bevoegdheid vanuit het oogpunt van grondrechtenbescherming veel meer ingekaderd zou moeten worden door aan te geven in welke gevallen deze bevoegdheid bestaat en voor welke personen. Het Wetsvoorstel geeft deze bevoegdheid nu (vrijwel) ongeclausuleerd aan alle leden, buitengewone leden, alle werknemers en de toezichthouders van de AP. De Raad adviseert om deze bevoegdheid alleen toe te kennen aan de toezichthouders van de AP en daarbij nader te omschrijven onder welke bijzondere omstandigheden zij in het kader van de desbetreffende bepalingen van de DSA zonder toestemming een woning mogen binnentreden.

Rechtsbescherming

Voor de beoordeling van de keuze om bestuursrechtelijke beroepszaken bij de rechtbank Rotterdam te concentreren wat betreft de besluiten van de ACM, zoekt de Raad aansluiting bij zijn [Toetsingskader wettelijke concentratie](#). Hieruit volgt dat concentratie in dit geval mogelijk is als er specifieke deskundigheid is vereist voor de behandeling van de beroepszaken en het gaat om een beperkt aantal zaken per jaar.

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechterlijke zaken zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

Raad voor de
rechtspraak

datum 28 september 2023
pagina 3 van 5

Wat betreft de eis van specifieke deskundigheid is de Raad van mening dat hieraan is voldaan. In de toelichting bij artikel 5.2 van het Wetsvoorstel is onder meer aangegeven dat hiermee wordt aangesloten bij de rechtsmachtsverdeling zoals voorzien in andere wetten op grond waarvan de ACM en de AP besluiten nemen. Dit is volgens deze toelichting in het belang van de uniformiteit van de werkwijze van deze toezichthouders en komt de uitvoerbaarheid ten goede. Gezien de expertise van de rechtbank Rotterdam met vergelijkbare regelgeving, is concentratie bij deze rechtbank volgens de Raad in dit geval op zijn plaats. Verder voorziet de Raad weliswaar dat het aantal zaken zal toenemen nu sprake is van een nieuwe bevoegdheid voor de ACM, maar dat dit aantal niet substantieel zal zijn. Gezien het voorgaande kan de Raad zich vinden in de voorgestelde concentratie bij de rechtbank Rotterdam.

WERKLAST

De Raad voorziet dat het aantal zaken, en daarmee de werklast voor de Rechtspraak, toeneemt als gevolg van het Wetsvoorstel. De ACM krijgt immers een nieuwe bevoegdheid en zowel de ACM als de AP kunnen besluiten tot handhaving. De Raad voorziet verder dat de beroepsprocedures vrij technisch van aard zullen zijn en daarom inhoudelijk bewerkelijk. Per saldo verwacht de Raad echter niet dat de werklast substantieel stijgt.

De Raad merkt hierbij op dat de stijging substantieel kan worden indien de ACM en AP prioriteren op de uitvoering van dit Wetsvoorstel (en deze prioriteit niet ten koste gaat van andere besluiten waartegen geprocedeerd wordt). Dit voorbehoud geldt ook voor het aantal handhavingsverzoeken en/of klachten dat de ACM en AP ontvangen: dat kan immers eveneens leiden tot een stijging van de werklast.

Mocht in de toekomst echter blijken dat de werklastgevolgen voor de Rechtspraak anders uitpakken dan is ingeschat, dan komt de Raad hier graag op terug

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak onderkent het belang van het Wetsvoorstel. De Raad heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen het Wetsvoorstel, maar adviseert u om het Wetsvoorstel op het in het advies genoemde onderdeel binnentreden woning door de AP, aan te passen

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 28 september 2023
pagina 4 van 5

Hoogachtend,

Henk Naves
Voorzitter Raad voor de rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 28 september 2023
pagina 5 van 5

BIJLAGE: WETSTECHNISCH EN REDACTIONEEL COMMENTAAR

- In de MvT wordt in paragraaf 3.4.2.1. artikel 28 Rv genoemd, waar artikel 29 Rv bedoeld is. In het wetsvoorstel staat het artikelnummer wel juist vermeld (zie artikel 5.6).